

**Život je tak jednoduchý,
ale my...**

**KAREL J. TADEÁŠ
RAKUŠAN**

● ■ **pointa**

Život je tak jednoduchý, ale my...

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.pointa.cz
www.albatrosmedia.cz

● ■ **pointa**

Karel J. Tadeáš Rakušan

Život je tak jednoduchý, ale my... – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2024

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

Život je tak jednoduchý, ale my...

Karel J. Tadeáš Rakušan

*Věnováno památce mých rodičů a manželským párům, pečujícím
o dítě se zdravotními problémy. V neposlední řadě i těm, kdo právě
řeší složitou životní situaci a hledají z ní východisko.*

**Život je tak jednoduchý,
ale my...**

**KAREL J. TADEÁŠ
RAKUŠAN**

Život je tak jednoduchý, ale my...

Copyright © 2024, Karel J. Tadeáš Rakušan

ISBN tištěné verze 978-80-7691-299-1

ISBN e-knihy 978-80-7691-491-9 (1. zveřejnění, 2024) (ePDF)

O autorovi

Bc. Karel Juda Tadeáš Rakušan

* březen 1972 v Jablonci nad Nisou

Vyučil jsem se fotografem, což bylo logické vyústění mé vášně objevené již v dětských letech. Své zdravotní obtíže jsem trénoval turistikou v přírodě, která se mi stala celoživotní láskou. Životním putováním do Olomouce jsem získal doplňující maturitní vzdělání v Uničově a následně jsem se ze zájmu přihlásil na teologickou fakultu v Olomouci, kde jsem dokončil bakalářské studium. Mám nespočet základních i pokročilých vzdělávacích kurzů od grafické úpravy fotografií, přes kurz zaměřený na práci se seniory i s lidmi se schizofrenickými obtížemi, který je rozšířen o znalosti paliativní péče, a konče kurzem pracovníka v sociálních službách. V době studií jsem navštěvoval kurz výkladu *Sumy teologické* Tomáše Akvinského.

Mými nejoblíbenějšími předměty na základní a střední škole byly matematika a zeměpis. Na vysoké škole to byla paradoxně nejnáročnější dogmatika a filosofie. Ze zmiňovaných posledních dvou předmětů mě uchvátilo dogmatické „mysteria carnis Christi“ (tajemství Kristova života) a pojetí esence a existence.

Mimo turistiku a fotografii jsem se v dětství věnoval filatelii. V současnosti je mou vášní cyklistika, akvaristika, filosofie a rád tvořím ze dřeva malé doplňky i vlastní nábytek. Literární tvorba mě uchvátila až v pozdějším věku. Chalupařím nebo se aktivně či formou cestovatelských přednášek věnuji zdravotně a mentálně znevýhodněným lidem.

Jsem nevyléčitelným optimistou, ale v běžné komunikaci je má mimika vnímána mnohými spíše morousovitě. Mám svou 13. komnatu, o které tvrdím, že pokud bych ji neměl, nebyl bych člověkem na této zemi.

Boží vedení

Bytost, jež nemá myšlenky, na zemi neexistuje. Potřebu podělit se o svůj životní příběh jsem cítil vždy, když mě v mém životě druzí nechápali, když mi skákali do řeči, nebo když jsem měl potřebu si s někým popovídat o pro mě nově získané zkušenosti a ujistit se o její všednosti. Je to logika sdílnosti. Proč bychom si měli nechávat plody zkušeností, znalostí, objevů a ztrát pro sebe? Přicházeli bychom o radosti, ale i prohry, které každého v konečném důsledku posilují a upevňují vzájemné pochopení. Velkým kladem je i to, co vnitřně bolí.

Rok jsem myšlenku jakési autobiografie nosil v hlavě, aniž bych klepl do klávesnice či si poznačil čárku na kus papíru. Nešlo o to, že bych nevěděl, kde začít, ale neměl jsem představu, jakou formu zvolit. Román, fejeton nebo báseň? Zároveň jsem si přál, aby vyprávění doplňovaly i fotografie.

Jednoho lednového rána roku 2019 jsem položil naší kamarádce a redaktorce křesťanského čtvrtletníku otázku:

„Pokud bys vedla rozhovor, na jehož konci by byl patrný průběh životní pouti, jaké bys kladla systematické otázky?“

To ale nestačilo. Druhým dilematem byl způsob sepsání. Čas utíkal a v mysli se mi stále ozývalo:

„Bud' svůj, masek chodí po světě dost.“

Není u mě výjimkou občasná noční nespavost. V polosedě si otevřu Bibli a začtu se tam, kam mi zrovna spadnou oči. A tak jsem ji otevřel a četl:

„Člověku se všechny jeho cesty zdají ryzí, ale pohnutky zpytuje Hospodin. Svěř Hospodinu své počínání a tvé plány budou zajištěny.“¹

Nevím, jestli jsem autorem knižního rozhovoru já, nebo Bůh. Jistě On skrze mě.

---

1 Př 16,2–3.

Předmluva

Jsi nezaměnitelnou osobností, která se formuje jedinečnou životní cestou, již žiješ.
Tvé prohry a vítězství mají smysl, ať jsi věřící, či nikoliv.

Rozhovor, který jsem nazval „Život je tak jednoduchý, ale my ...“, do kterého se začteš, je nabídkou, za jaký konec pomyslného provázku můžeš tahat svou životní pouť. Nic, co jsi ve svém životě prožil/a není na škodu, vše má svůj smysl a význam. Tvá životní prohra je výhrou, životní výhra je pro tebe darovanou odměnou. Zdá se ti, že tvá životní kára je rozhrkaná, zadřená, málo promaštěná? Nech se překvapovat, co bude zítra. Žiješ život, který jsi čekal/a, buď rád/a za každou minutu, která byla, a jež v následném okamžiku nastane, ať je příjemná, nebo i když zabolí. Obrazem ať ti je princip dvou magnetů, které se navzájem přitahují.

Vydržíš-li až do konce, nenech se odradit nadlehčeným stylem, jenž je mi vlastní. Ve vyprávění jsou pasáže, kde jsem záměrně nechal jednodušší – prostořečnější slovní obraty. Nejde o mou neschopnost slušného vyjadřování, ale o autentičnost, kterou z mého pohledu považuji za nutnou dávku životního adrenalinu, jenž používám v krajních případech ve smyslu „*na hrubý pytel, hrubá záplata*“. Slaboduché vyjadřování je občas formou lidské úlevy, aby se vytvořil prostor k pozitivní myšlence či reflexi na právě řešený problém. Je to mnou vnímaná forma jakési kontraprodukce. Možná se budeš usmívat, ale je možné, že tě tento styl pohorší. Pokud koutky tvých úst budou stoupat, budu rád, že jsem potěšil aspoň jednu osobu na této krásné modré planetě. Pokud jsem ti zvedl mandle a ucítíš vzdor, budu rád, že jsem tě nenechal vlašným nebo netečným. Pokud jsem tě přese všechno nechal netečným, budu si přát, aby nějaká myšlenka aspoň chvíli vydržela na tvém mozgovém harddisku.

Abys pochopil/a způsob mého vyjadřování a myšlenkových odboček v textu, přečti si nejprve stručný životopis mé maličkosti, pomůže ti a objasní mnohé.

V rozhovoru, v němž kladla páteřní otázky naše dlouholetá kamarádka Šárka Chlupová, za které jsem jí nesmírně vděčný, jsou použita mnohá přirovnání, někdy k pohádkovým postavám, jindy k biblickým veršům. V každém případě bych tě chtěl ujistit, že v žádném momentu neshazuji vážnost biblických výroků či postav, ačkoliv se to může v některých větách zdát. Opak je pravdou. Bibli považuji za „Ω“ a „Ω“ naší životní pouti, kterou by si měl aspoň jednou za život každý přečíst, nebo pokud má problém se čtením, tak do ní jen na okamžik nahlédnout, nebo pokud mu nebyl dán zrak, tak si poslechnout pár veršů z médií či hudebního nosiče.

Poznámky pod čarou jsou někdy o původu osoby, jindy souvisí s textem či jej doplňuje. Autentické autorské historické výroky jsou psány kurzívou a je posléze pod čarou doplněn jejich zdroj. Výroky, které postrádají zdroj, jsou postřehy ze života nebo myšlenky, jež mě v průběhu psaní napadly. Každý čtenář má svůj styl. Osobně (vlastní zkušenost) doporučuji přečíst vždy celou skupinu otázek a odpovědí, posléze se vrátit k doplnění pod čarou, záleží ale na tobě.

Zvláštním způsobem bych rád poděkoval textovým korektorům. Pustit se do oprav mé dyslektické tvorby psaní tvrdého a měkkého „I, Y“ či ženského a mužského rodu, to je na METÁL. Obzvláště děkuji paní Mgr. Monice Moldové, která poskládala text tak, aby vyprávění bylo chronologické a čtivé. Poděkování také patří teologickým korektorům, jež pohlídali případnou neúmyslnou heretičnost textu, jindy vhodnost podobnosti v Bibli. Pokud se přece jen do textu vloudí nějaká ta chybička, ať ti je odpovědí myšlenka, že „nikdo není dokonalý“.

Nedílnou součástí jsou fotografie mé maličkosti i obrázky mých vlastních výtvorů. Pokusil jsem se zachovat autenticitu kvality, proto zpracované fotografie mají vady, zvláště ty staršího data.

Za několik novinových článků, které jsou v těchto vzpomínkách prezentovány, vděčím kvalitnímu personálu historických fondů Vědecké knihovny v Olomouci, ale i redaktorům uvedených časopisů, v nichž občas publikuji.

Největší vděk za život, výchovu, trpělivost, odříkání, ale i železné nervy, které se mnou měli, patří rodičům, kteří dokázali přes všechn možný zvrat událostí stát za svým názorem a přesvědčením, nebáli se postavit se za své rozhodnutí i přesto, že si byli vědomi případných následků. Věřím, že ne jednou museli volit mezi menším a větším zlem, jež přinášela doba tváříci se pro rodinu a soudržnost a přítom...

DĚKUJI MOC.

V neposlední řadě bych velmi rád poděkoval za ohromnou trpělivost rodičům mé ženy Andrey, kterou dokázali vychovat k ohromné pokoře a slušnosti i přesto, že doba a okolnosti, v níž se formovala, byla dobou duchovní temnoty, kdy jakýkoliv náznak jiného smýšlení nežli materiálního perfekcionalismu byl mnohdy životu ohrožující, zasahující do smýšlení tak, jak chtěli mocní, a ne jak to vnímali ti, kteří raději mocným přitakávali s pocitem strachu z následků.

DĚKUJI MOC.

A nakonec samozřejmě děkuji mé ženě, která si se mnou prošla mnohým. Přiznávám, že to se mnou nebylo vždy růžové a z mé strany povzbuzující.

DĚKUJI MOC, ANDREJKO, MOC SI TĚ VÁŽÍM.

PS: Pokud bude někdo cítit odpor a uraženost nad rozhovorem, prosím za prominutí.

Karel Juda Tadeáš Rakušan

...ale my se pro něj musíme uzdravit.

Jaká je tvá nejranější vzpomínka?

Vzpomínek mám hned několik. Abych pravdu řekl, nevím, která je ta naprosto první.

Možná by se za mou první vzpomínku dala považovat ta, když mi bylo teprve pár měsíců a s rodiči jsme ještě bydleli na Žižkově vrchu (na Poršáku) v Jablonci nad Nisou ve vysokém paneláku v garsonce². Z tohoto období si pamatuji nejvíce jeden moment, i když si zcela nevybavuji všechny detaily onoho dne. Nevzpomínám si třeba, kdo byl se mnou, a kam jsme šli, ale vím, že jsme doma něco zapomněli. Jeden z dospělých zazvonil na zvonek k našemu bytěčku a kdosi vykoukl z okna. Já jsem koukal na ten ohromný panelák, jenž se mi vryl do paměti. Malému Cipískovi, jak mi říkávala maminka, se zdálo pokaždé vše velké. Je sice spousta výzkumů, které tvrdí, že před třetím rokem života jsou tyto vzpomínky nepravděpodobné, ale výjimka potvrzuje pravidlo, a já si to prostě takto pamatuji.

Druhá velmi matná vzpomínka je na můj první dvoukilometrový turistický pochod nad přehradou v jabloneckých Břízkách. No, pochod je velmi nadnesené slovo, ale pro čtyřletého chlapce to byl výkon, jenž neměl obdoby. Asi jsem tím, nejen sobě, ale především rodičům, dokázal, že se z těch těžkostí dostanu. Narodil jsem se totiž s vrozenou dětskou mozkovou obrnou (DMO) spastické formy. Základním projevem tohoto postižení je snížená pohyblivost končetin s vysokým svalovým napětím³. S odstupem času si uvědomuji,

---

2 Po devíti měsících jsme se přestěhovali do třípokojového bytu v domě umístěném mezi malou hospůdku, nemocnici, hřbitov a velké květinářství. Zda nemocnici, kde se léčí tělesné nemoci, květiny jakožto symbol živé jemnosti a hřbitov jako symbol zanechání všeho pozemského na této zemi bude někdo z čtenářů považovat za určitou hierarchii životní pouti, to už nechám na něm.

3 Odborným názvem „hypertonus“. Příčinou je morfologické poškození mozku, které se léčí dlouhodobou a intenzivní rehabilitací. Důvody mohou být

že tato túra byla pro rodiče prvním impulsem a záchránou naděje zlepšení mého zdravotního stavu.

Třetí velmi silná vzpomínka je na mého značně energického dědečka a na některé příhody s ním spojené. Dědeček se narodil v roce 1902 a živil se jako krejčí. Měl doma vlastní šicí stroj značky Singer. Pamatuji si to, protože když jsem měl díru na oblečení, přišel jsem za ním, on si sedl ke stroji a spravil mi ho. Asi jsem zručný po něm, protože do doby, než mě zhýčkala éra konzumní společnosti, jsem si štupeval ponožky sám. Dodneška, pokud mám chuť a potřebu něco vytvořit, umím zacházet s jehlou a nití.

Také si pamatuji na jeho výpravu mezi lety 1978–1980. Dědeček se tehdy rozhodl najít své obchodní partnery z doby mezi dvěma válkami, kdy pracoval jako obchodní atašé u firmy Rolný ve Varnsdorfu⁴. Děda uměl perfektně německy. Netuším, jak se mu to v době hluboké normalizace povedlo, ale asi i díky jeho jazykové zdatnosti si zorganizoval okružní cestu po Evropě. Procestoval Maďarsko, Rakousko, Německo, Francii, Belgii a určitě i mnohé další státy.

Další vzpomínky mám především na všechny naše mužské výšlapy a naši vášeň pro turistiku, které jsem absolvoval s tátou, stejně jako s dědečkem. Denní procházka dědy byla šest až deset kilometrů, to byl takový standard. Občas jsme ale vyšli i na delší túry do hor, kde jsme prožili nespočet úsměvných chvil.

Jak to tak mezi manželi bývá, v průběhu života jsou menší či větší krize. Bez toho by život nebyl životem, ale pořádnou nudou. A právě při jedné manželské hádce se moji prarodiče rozhodli okořenit si svůj život. Mně bylo v té době okolo 6 nebo 7 let. Děda se prostě sebral, zavřel dveře a šel se projít, což by nebylo nic výjimečného,

---

partnerské problémy, obavy o osud dítěte, strach z porodu, nepříjemné zážitky v těhotenství osobní i pracovní, zdravotní potíže, komplikace při porodu (protahovaný, překotný, klešťový atd.), porodní asfyxie (nedostatek kyslíku), velká nedonošenost. Zdroj: <https://annakrause.cz/co-je-hypertonicke-dite/>.

⁴ Firma Rolný byla významným oděvním podnikem meziválečného Československa. Po roce 1945 se stala jednou ze základních součástí, z nichž vznikl Oděvní podnik Prostějov (též se objevuje název Oděvní závod Prostějov). Zdroj: Národní archiv České republiky.

kdyby se ještě týž den vrátil. Ovšem děda nepřicházel večer, druhý den ho také nebylo a až pátý den přišel pohled z Balatonu. Asi to měl naplánované, ale doma nic neřekl, a to ani svým dvěma synům. Co k tomu dodat? Snad jen to, že to prásknutí dveřmi, když jsem se šel projít ve tři hodiny ráno a o devět hodin později jsem se ocitl v hospodě na Pradědu, což je od bydliště, kde teď žijeme, sedmdesát kilometrů, mám na manželském kontě už taky. Ale je pravdou, že jsem se zatím vždy v ten den vrátil.

Turistika je pro mě zárukou jakéhokoliv pohybu, kdy automaticky trénuji několik tělesných svalů najednou. Je jedinou cestou, kde platí:

„Tři a více much jednou ranou.“

Turistikou posiluješ dvě oblasti lidské bytosti. Tu tělesnou i tu duchovní. V těle máme okolo šesti set svalů, přičemž spousta jich je párových. Chůzí posiluješ nohy a záda, při chůzi do kopce protahuješ i achilovky. Pokud spadneš, je v záprahu dalších minimálně deset druhů svalů. Mám pokračovat? Po mentální stránce reaguješ na spoustu vjemů. Učíš se poznávat přírodu, orientuješ se v terénu atd. Turistika pro tělesně znevýhodněnou osobu, ať už je chodící bez berlí, nebo s nimi, nebo pro imobilní osobu na vozíku, je něco tak fenomenálního!

Babička vytvářela zázemí domácnosti. Pokud si ode mě rodiče potřebovali odpočinout a chtěli si někam vyjít, hlídala mě. Pamatuji si na ohromné polštáře a starobylé postele, ve kterých jsem se úplně ztrácel a hrál si na schovávanou. V Jablonci nad Nisou, kde jsem žil do třiceti let, jsem měl nádherné dětství opeřené nebo oslazené mým zdravotním stavem. Podle toho, z jakého úhlu pohledu se na to člověk podívá.

Vzpomínky mám i na naše dvě chalupy. Tu první jsme měli pronajatou u Jičina. Byla to bývalá malebná myslivna u lesa⁵, nad

---

5 Hájenka hrabat Schliků. Schlikové jsou český šlechtický rod významný především v 15. a 16. století. Původně měšťanská rodina z Chebu vynikla v osobě kancléře Kašpara Schlika a získala značný majetek. Později rod ovládal značnou část severozápadních Čech (Loketsko, Chebsko) a jako první z Českého království obdržel říšský hraběcí titul (1437). Šlikové

níž je dodnes zřícenina hradu Ervín⁶ a za níž byl rybník. Spojuji si ji vždy s písní „František“ od skupiny Buty:

„Na hladinu rybníka svítí sluníčko a kolem stojí v hustém kruhu topoly...“

Do vnitřku místnosti táta svépomocí vyrobil velký krb trojúhelníkového tvaru a po večerech jsme se koukali do ohně, povídali si a mamka s tatkou hráli kanastu nebo šachy. Říkal jsem jim Karpov a Kasparov, což byli tehdejší mistři v šachu. Šachy mi zůstaly doteď, i když ne s takovou vehementností. Já jsem trávil nejvíce času na zahradě nebo v lese. Vyvrácené stromy a pařezy byly mou skrývačkou. V lese mě to ohromně bavilo a také to byl významný zdravotní trénink. Do kopce se totiž musí lézt a šmatlání a pády v kopci jsou tréninkem samy o sobě. Sluníčko, nebo déšť? To mně bylo a doteď je jedno. Nikdy mě dodnes nepotkáš s deštníkem a ani s tím šustivým nesmyslem, kterému se říká pláštěnka. Stromy od té doby umím rozeznávat podle tvaru listů a přibližné stáří stromů podle průměru kmene. Byl jsem neposeda, co musel vlézt všude, kam jsem měl zakázáno, což šlechtím doteď 😊. Moje dětská hyperaktivita byla pro rodiče určitou výzvou. Dá se říct, že to byla jakási informace říkající:

„Chci žít a užívat si, chci bojovat, a ne zakrňet a vymlouvat se, že mám bolavé nožičky.“

Druhou chatu jsme měli u Jistebka na kraji vesničky Krásná. Sem jsme jezdili, když mi bylo už deset let a vzpomínky se mi více vrývaly do paměti. Pamatuji si, jak mě táta učil štípat dříví a udělal jsem si zde svůj první oštěp vyrobený z absolutně rovné větve. Zručnost a odvalu si udělat spoustu věcí svépomocí, například luk, prak, poličku, skříňku, to byly velmi cenné základy práce okolo

---

– Wikipedia [online]. 2020 [cit. 2020-11-04]. Zdroj: <https://cs.wikipedia.org/wiki/%C5%A0likov%C3%A9>.

6 Ervínův hrad. Nejde však o žádnou hradní zříceninu, jak by se podle jména mohlo zdát, ale o skalní vyhlídku umístěnou na jedné z vysokých skalních věží v souboru několika skal, které svým vzhledem připomínají hradní zříceninu. PRÝMEK, Lukáš – RUNČÍK, Jaroslav: Ervínův hrad: Vyhlídka. Interregion Jičín [online]. Jičín, 1999, 2018. Zdroj: http://www.interregion.cz/turistika/vyhlidky_rozhledny/prachov_ervinuv_hrad/ervinuv_hrad.html.

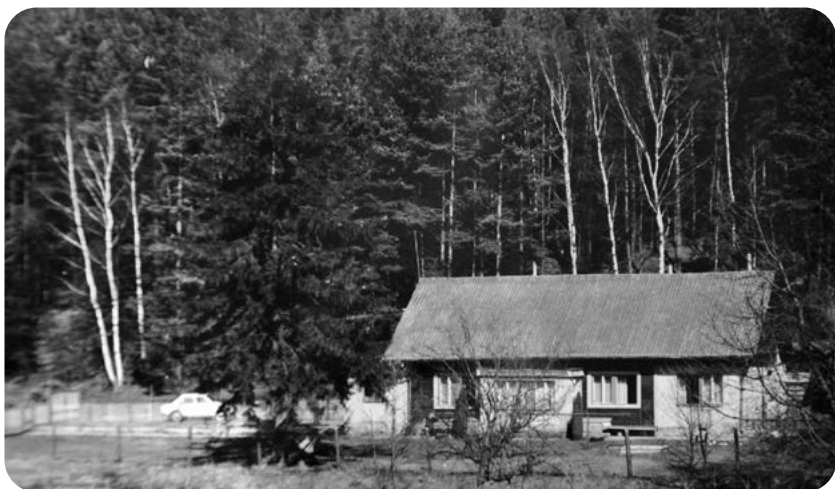

chalup. – Ke šroubkům a matickám jsem měl velmi blízko. Měl jsem stavebnici Merkur, což bylo pro mou motoriku velmi prospěšné. Dávalo mi to základy zručnosti. – Taky jsem se zde naučil jezdit na lyžích. Vzpomínky na chalupu v zimě jsou vůbec nejsilnější! Ke vchodu chalupy to bylo od silnice padesát metrů. V zimě jsme se museli probídit sněhem. Desetiletý špunt ve sněhu nebyl ani vidět. První, co jsme museli udělat při příjezdu, bylo vzít si lopatu a proházet si cestičku. Pro mě to byl tunel bez oblouku. Sníh jsem odhazoval kamsi, kam jsem neviděl. Chalupařina byla, a dodnes je, životní směr, jenž mě provází od útlého dětství.

Když se tak zamyslím, je neuvěřitelné, co vše se tak malému stvoření vryje do paměti. V dospělosti člověk sám nad sebou žasne, co si někdy pamatuje. Pochopitelně mu to nikdo nevěří, ovšem on ví své.

Promýšlet jeden, dva či tři tahy dopředu je při šachách tou nejdůležitější činností. Rozhodnutí pro správný tah není jen touhou zvítězit. Je to dětský základ úvah, že pozemský život není konečnou stanicí, nýbrž cestou k cíli. Zde se utvářely základy filosofického myšlení, jež bylo nedílnou součástí náhledu do teologie.

Naši první pronajatou chalupu jsme měli na Jičínsku v letech 1978–80.

V jaké rodině jsi vyrůstal?

Moja mamka bola z Prešova z deviatich detí. Preto viem veľmi dobre po slovensky. Prepnem z češtiny na slovenčinu kedykoľvek sa mi zachce, napríklad aj v strede vety. Veľmi autentický moment je, keď prekročím hranicu Slovenska a začnem hovoriť po slovenské. Ale pre istotu zostanem pri češtine, aby som netáral nejaké somariny⁷. Kdybych takhle plynule dovedl v dnešní době přepínat z češtiny do angličtiny, bylo by to super.

Mamka měla hospodářskou školu. Po přestěhování do Jablonce nad Nisou pracovala v Autobrzdách, kam jí taťka pomohl, protože zde pracoval jako inženýr ekonom. Zapracovala se v administrativě a později se vypracovala na sekretářku ředitele nebo náměstka, to už si moc nepamatuji. Pro muže to byla sympatická žena s velkým temperamentem a úsměvem na tváři. Vždy kolem ní bylo veselo, měla velmi milý přístup k lidem a dokázala si kolem sebe velmi rychle vytvořit příjemnou společnost, která jí dodávala psychickou podporu, když jí bylo ouvej a nevěděla si rady. Smutek moc nedávala najevo, v tom byli s taťkou zajedno. Nepamatuji si to doslova, ale z vyprávění vím, že když jsem se narodil, prohlásila:

„To se srovná.“ Nebo: „To se rozcvičí.“

Oba byli svým jedinečným způsobem vedeni k určité formě fyzického tréninku. Mamka dělala v mládí gymnastiku, kterou posléze předávala mladší generaci (vedla v Prešově dětské gymnastické kroužky – psal se rok 1966). Taťka i jeho o pět let starší bratr Jaroslav po mém dědovi podělili vlohly jak pro turistiku, tak pro lyžování. Možná bych našel i fotku, kde taťka šermuje. Postupem času se tyto geny zdokonalovaly u každého jinak. U taťky převládala spíše turistika, u strejdy Jardy zase lyžování, čímž zdaleka netvrším, že táta neumí bravurně lyžovat a strejda Jarďa s námi zase tu a tam

---

⁷ Netvrdil nějaké nesmysly.

nešel na nějaký ten výšlap. Nevím, jak to má v životě bratranec, ale co se týče lyžování, tak si troufám říct, že nemám moc daleko od Anděla na horách⁸. Jsem bytostně přesvědčen, že tato genetická dispozice, kterou měli nejen moji rodiče, ale v podstatě celá rodina, vedla máminy i taťkovi myšlenky, jak v budoucnu naloží s mým zdravotním problémem.

V dětství jsem vnímal určitou rovinu tréninku i po stránce intelektuální. Taťka měl velkou knihovnu, kde ve svém volnu trávil spoustu času, což jsem já moc nezdědil. Měl všech 7 dílů „Angeliky“ ve slovenštině, „Vojnu a mier“ od Lva Nikolajeviče Tolstoj, ale také „K2“ od Josefa Rakoncaje. Knížek doma bylo opravdu spousta. Mamka zase vyluštila dost křížovek. Jednou k narozeninám dostala snad dvousetstránkovou knížku křížovek a za měsíc a půl neměla co luštit. 😊 Domnívám se, že kdyby v té době existovalo sudoku, asi by neváhala.

Taťka se jako správný živitel rodiny staral o finanční stránku domácnosti. Nebál se jakékoliv práce, ať to byla práce na dílně, nebo v kanceláři. Ze začátku, než se pozičně vypracoval, chodil do galvanovny na brigády. Po pracovní stránce rozuměl svému oboru, a to do té míry, že se s ním radili i ředitelé Autobrzd. Tatínek se ředitelem nemohl stát, i když měl k tomuto postu velmi blízko, protože se netajil svým smýšlením o okupaci v roce 1968. Vzpomínám si na jednoho z ředitelů, jenž mu moc pomohl v obtížné životní situaci. Tato zkušenost taťku naučila znát podnik jako nikoho jiného. To byl velmi cenný pracovní-přátelský vztah.

Podpora jejich rodičů (tvých prarodičů) tam tedy rozhodně byla. Jak se tato jejich genetická houževnatost rozvíjela a přenášela na tebe?

Jako předškolák (i školák prvního stupně) jsem jezdil do Košumberku a poté do Teplíc v Čechách na lázeňský tříměsíční

---

⁸ Antilyžaře – revizora Gustava Anděla, který se rozhodl jet na rekreaci do Tatranské Lomnice, bravurně ztvárnil ve filmu „Anděl na horách“ Jaroslav Marvan. Film z roku 1955 je pokračováním filmu „Dovolená s Andělem“ z roku 1952.